

Datastrategie en programmamanagement

5 september 2024 – RS Geostrategiedag

Willem Sosef

Programma-manager data- en informatiemanagement BOR

Gemeente Utrecht

Wat ga ik jullie vertellen?

- PROBLEEM:
 - Uitdagingen in het fysieke domein
 - Informatie-probleem
- OPLOSSING: Project Assetinformatievoorziening (AIS):
 - Het datafundament
- IMPLEMENTATIE: Datastrategie en programmamanagement
 - Wat willen we bereiken? Visie, doelen
 - Datamanagement: sturing op 5 sporen
 - Enkele voorbeelden
 - Stip op de horizon
 - Lessons learned

PROBLEEM: uitdagingen in het fysieke domein

Gemeenten komen op het gebied van fysieke leefruimte voor steeds grotere uitdagingen te staan:

- Klimaat adaptatie, vergroening, bodem en watersysteem
- Energie transitie
- Renovatie en vervangingsopgaven wegen/kunstwerken

maar:

- Informatie niet op orde, niet uitwisselbaar (intern/extern)
- Ketenproces staat onder druk
- Personeelstekort / personeel werven moeizaam

ORGANISATIE
Gemeente Utrecht

FYSIEK DOMEIN

Ontwikkel Organisatie Ruimte

Stedenbouw & Mobiliteit
Strategie, Wonen en Economie
Opgavesturing
Projectmanagement
Duurzame stad
Investeren en exploiteren

Stadsbedrijven

Beheer Openbare Ruimte
Stadsingenieurs
Wijkonderhoud & Service
Vastgoedexploitatie
Bedrijfsvoering

DomstadIT

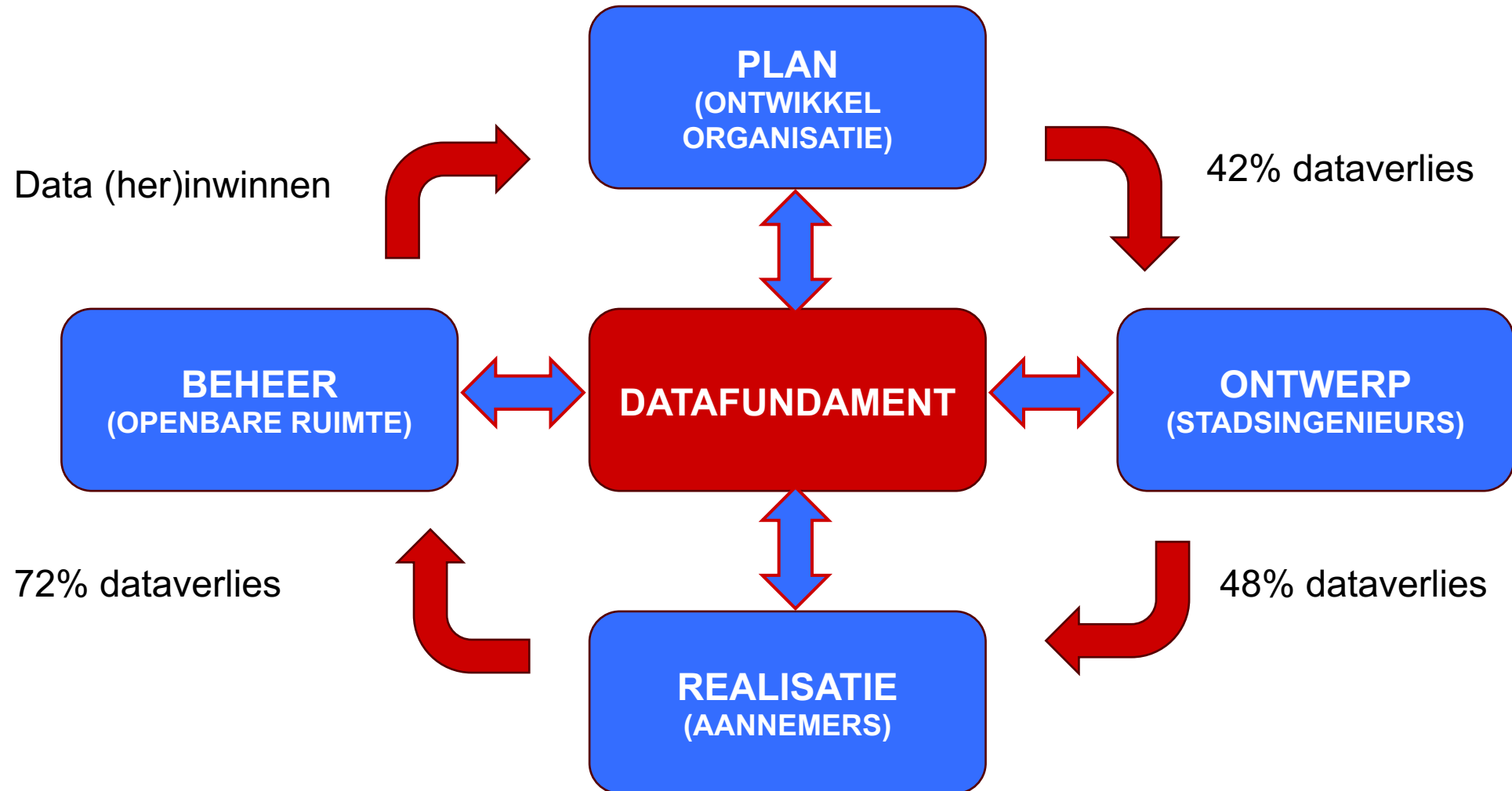
IT vraag gespiegeld aan business
IT levering diensten

Geo

OPLOSSING: Project Assetinformatiesysteem (AIS)

PROBLEEM: INFORMATIE NIET OP ORDE

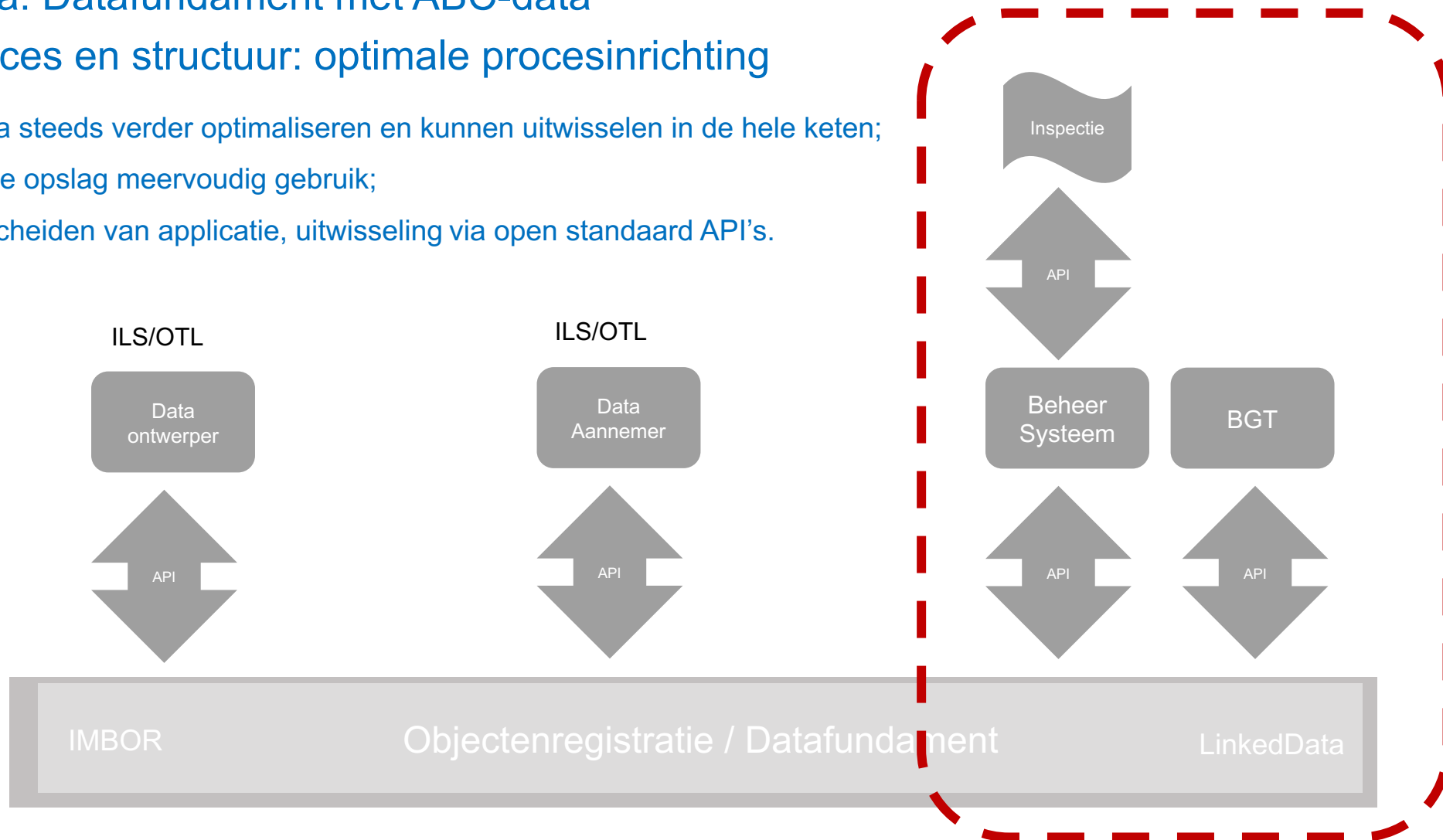

OPLOSSING: Project Assetinformatiesysteem (AIS)

Spoor data: Datafundament met ABC-data

Spoor proces en structuur: optimale procesinrichting

- Doel: data steeds verder optimaliseren en kunnen uitwisselen in de hele keten;
- Eenmalige opslag meervoudig gebruik;
- Data gescheiden van applicatie, uitwisseling via open standaard API's.

IMPLEMENTATIE: Datastrategie en programmamanagement

Programma Data- en Informatiemanagement (DI) werkt op basis van:

- Visie, doelen
- Concrete en meetbare resultaten
- Jaarplan
- Datamanagement: sturing op 5 sporen

Werken aan onze opgaven?

Doorpakken met het datafundament

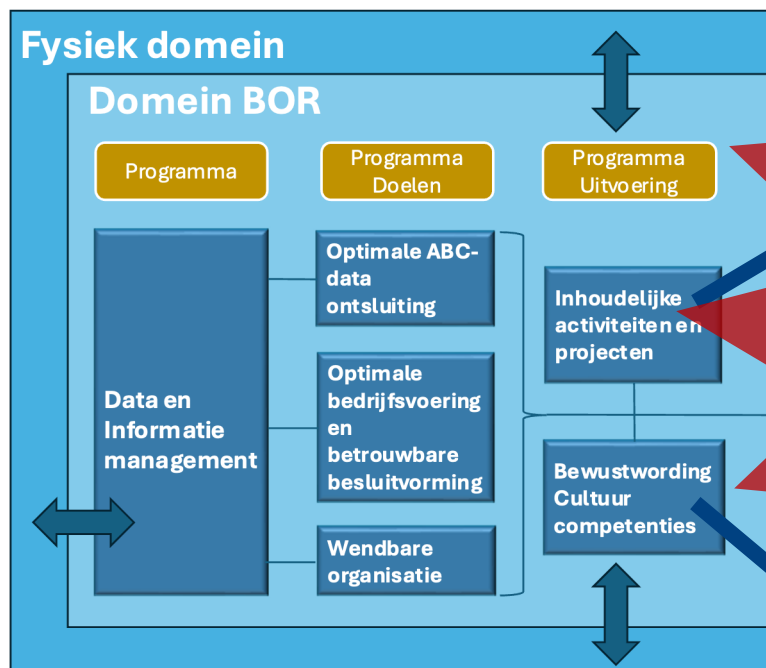

Op basis van een gedegen datastrategie!

IMPLEMENTATIE: Programma Data- en Informatiemanagement

PROGRAMMA ACTIVITEITEN

Acties gericht op sporen:

- Technologie: common ground, cloud, API - strategie
- Data: nieuwe bronnen, architectuur, data-uitwisseling, data-kwaliteit
- Proces en structuur: (norm)kosten, budgettering, scenario's, IoT

Tijd

Kwaliteit

Geld

Acties gericht op sporen:

- Strategie en opgaven: strategische doelen, rollen en taken
- Mens en organisatie: cultuur, kennis, innovatie, governance

Transformatie

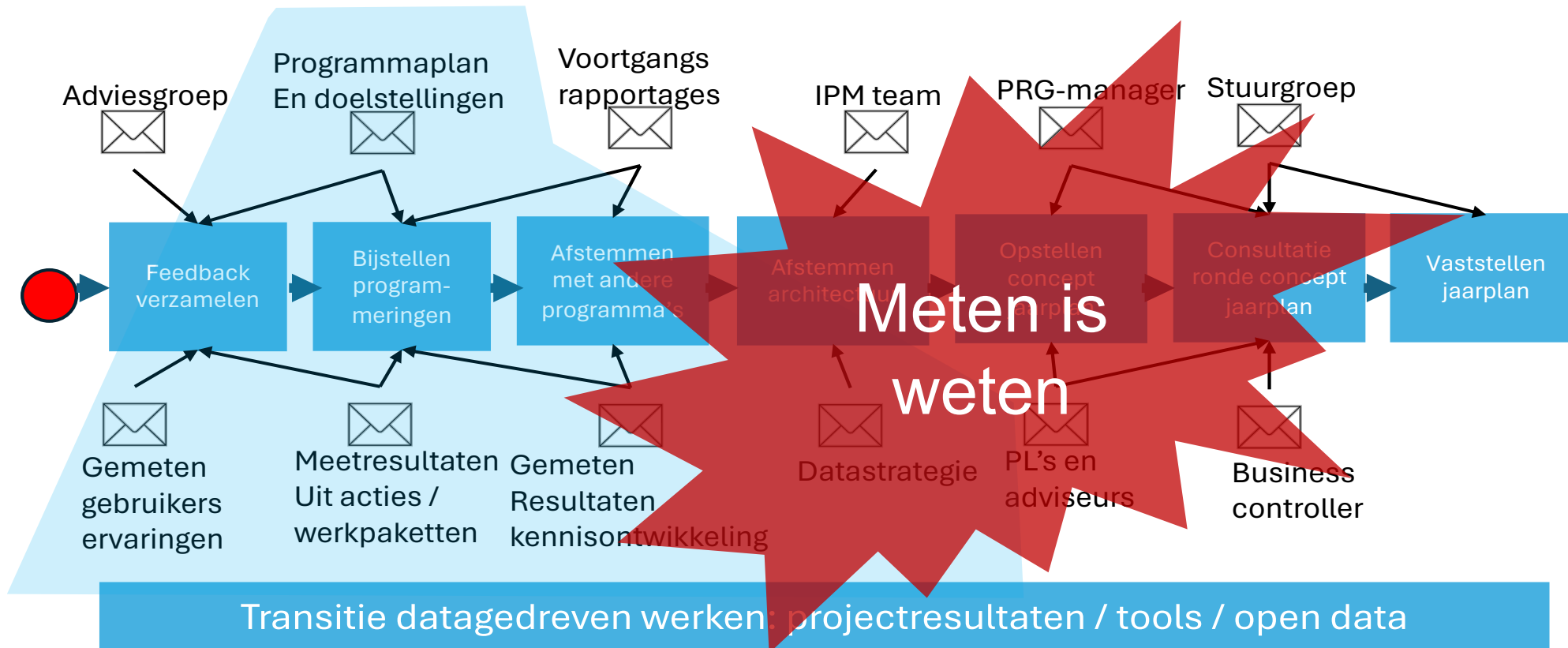
ROADMAP Resultaten meten

2030

IMPLEMENTATIE: Programma Data- en Informatiemanagement

STURING MET JAARPLAN

Transformatie datagedreven organisatie: kennisontwikkeling en cultuur

IMPLEMENTATIE: Programma Data- en Informatiemanagement

Hoe weten we wanneer welke activiteit in gang gezet kan worden?

IMPLEMENTATIE: Programma Data- en Informatiemanagement

STURING MET DATASTRATEGIE 1

DATASTRATEGIE

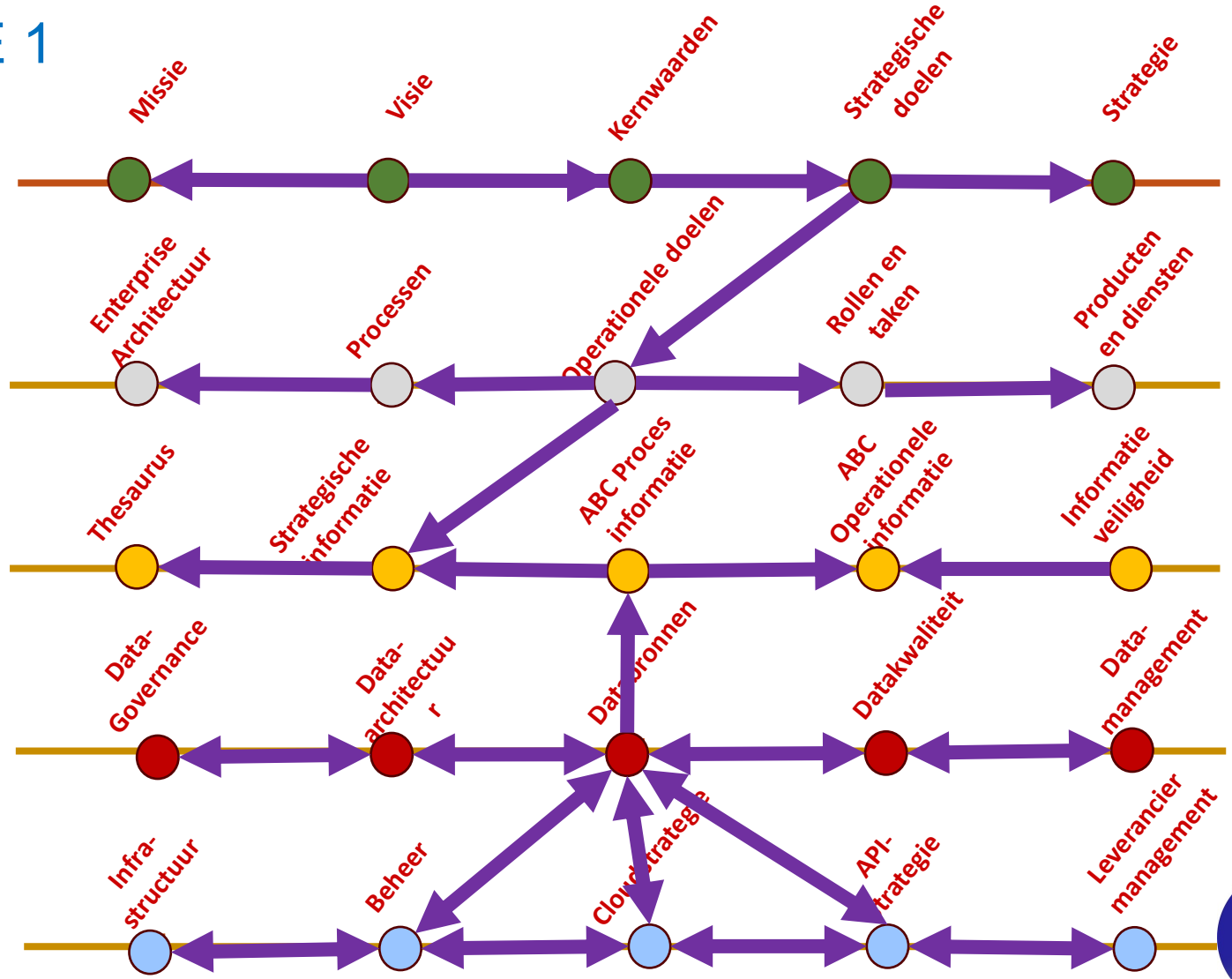
Strategie en opgaven

Mens en organisatie

Proces en structuur

Data

Technologie

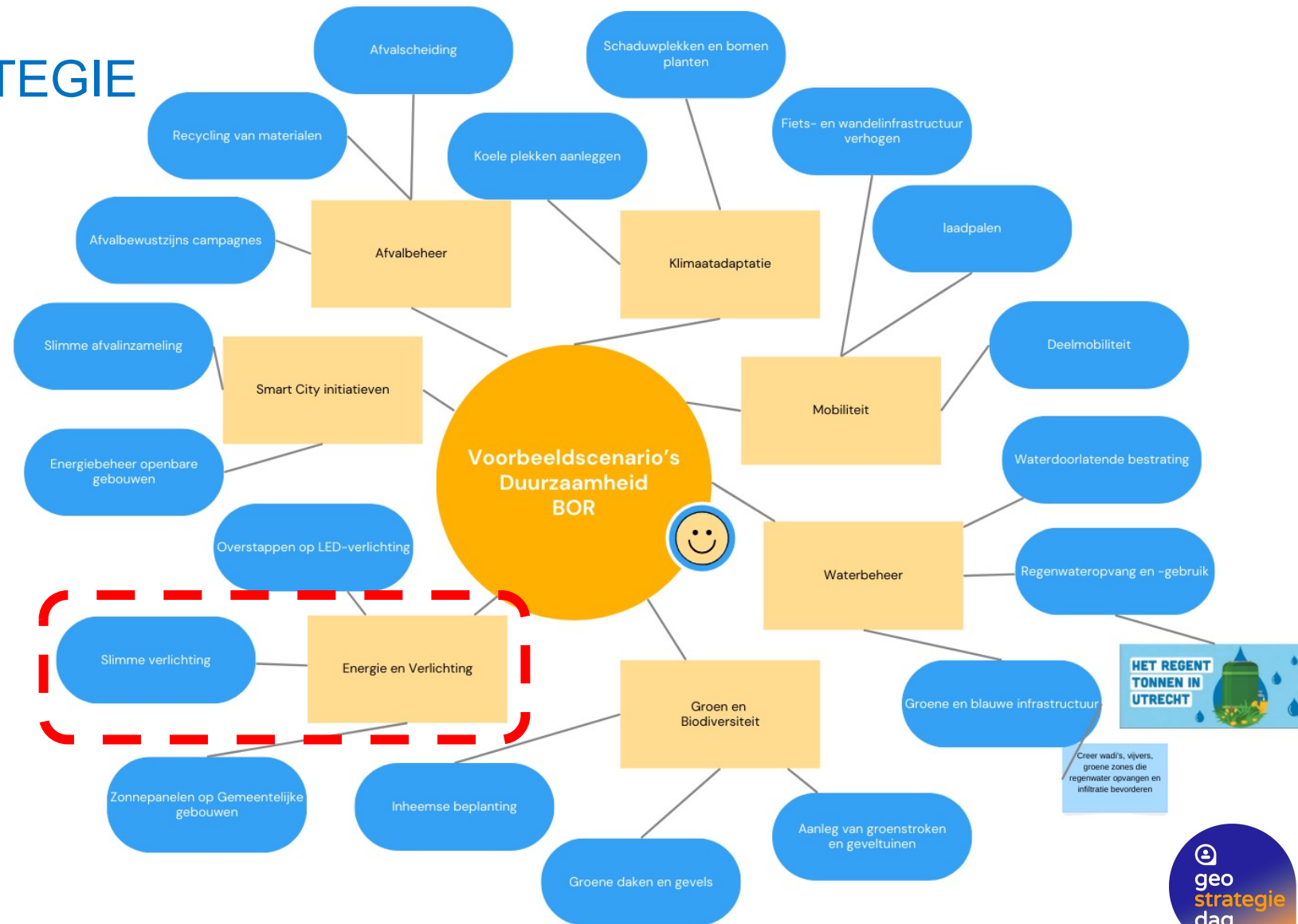

AI: OBJECTEN REGISTRATIE

IMPLEMENTATIE: Programma Data- en Informatiemanagement

STURING MET DATASTRATEGIE

Terug naar de opgaven / uitdagingen

IMPLEMENTATIE: Programma Data- en Informatiemanagement

Uitwerking vraag: Duurzaamheid door straatverlichting?

Uitwerking: duurzame energie	Spoor strategie en opgaven
Energieverbruik straatverlichting?	Spoor mens en organisatie: kennis, cultuur
Hoeveel lantaarnpalen hebben we? Waar?	Spoor data (op orde?, bronnen?)
Welk soort lamp? (nu buiten, nieuwe mogelijkheden) Natrium? LED?, Slim? Hoeveel met welke lamp?	Spoor data: data aanwezig? Bron? In minimale dataset? In ILS/OTL? Spoor technologie: data uitwisseling?
Kosten vervanging (energie, aanschaf, onderhoud, duurzame vervanging, levensduur)?	Spoor proces en structuur: mensen, proces (planning, aanleg, beheer)
Wanneer rendabel (10jr, 15jr, 20jr)?	Spoor data: bron, normkosten
En: wat doet dit met de sociale veiligheid? En met lichtvervuiling?	Spoor Strategie en opgaven: visie, missie, doelen Spoor Mens en organisatie: kennis
Aanpak per wijk? In de Tijd?	Spoor proces en structuur: proces aanpassen?
Hergebruik oude materialen?	Spoor Mens en organisatie: kennis, rollen/taken, cultuur

IMPLEMENTATIE: Programma Data- en Informatiemanagement

STURING MET DATASTRATEGIE

5 sporen maakt datastrategie begrijpelijk en eenvoudig

Doen we de juiste dingen?

Op ieder spoor?

Op het juiste moment?

Zo ja: dan ontwikkelen we onze organisatie door de juiste acties in gang te zetten!

IMPLEMENTATIE: Programma Data- en Informatiemanagement

Vraag: Duurzaamheid door klimaatadaptatie hoe en hoeveel kost dat?

Uitwerking: vergroening	Spoor strategie en opgaven
Meer bomen planten, schaduwplekken	Spoor mens en organisatie: kennis, cultuur
Hoeveel bomen hebben we we? Aantal, opp.	Spoor data (op orde?, bronnen?)
Welk soort groen / bomen?	Spoor data: data aanwezig? Bron? Spoor technologie: data uitwisseling?
Wat kosten deze (aanschaf, onderhoud, vervanging)	Spoor proces en structuur: mensen, proces (planning, aanleg, beheer), budgettering
Keuzemogelijkheden in soort, kosten etc	Spoor data: bron, normkosten
En: wat doet dit met leefbaarheid, toegankelijkheid van groene ruimten, waterbeheer, tegengaan van stedelijke hitte?	Spoor Strategie en opgaven: visie, missie, doelen; Spoor Mens en organisatie: kennis; Spoor data: databronnen?
Aanpak per wijk?	Proces op orde?
Kosten vervanging?	Spoor Mens en organisatie: kennis, rollen/taken, cultuur

IMPLEMENTATIE: Programma Data- en Informatiemanagement

BORGING DATASTRATEGIE: MOGELIJKHEDEN

PROGRAMMA'S / STUURGROEPEN

Jaarplan: behalen doelstellingen(meten), bijstellen activiteiten
Programma activiteiten
Communicatie management(teams)
Datastrategie

MANAGEMENT(teams)
Communicatie afdelingen/teams
Opleidingen
Datagovernance
Enterprise architect(uur)
I-Teams, multidisciplinaire

BESLUITVORMING

I-Board
Big Room planning
CIO – CDO

I-VRAAGSTUKKEN

Visie / beleid uitvoeren

- > Use cases
- > Sturen op data

IMPLEMENTATIE: Programma Data- en Informatiemanagement

De stip op de horizon: een datagedreven organisatie...

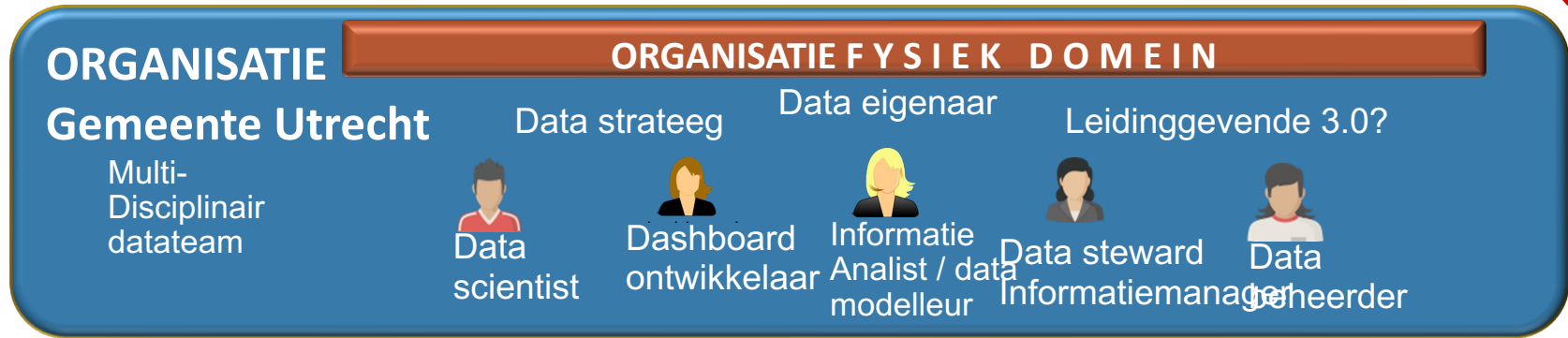
- Tevreden personeel -> aantrekkelijke organisatie
 - Hier willen wij werken!
 - Hier blijven wij werken!
 - Hier kunnen wij ons ei kwijt
- Data-gedreven assetmanagement in de keten van het fysieke domein
 - We werken samen met onze ketenpartners!
 - We gebruiken een gemeenschappelijke taal
 - We sporen initiatief aan
 - We steunen Innovatie & zetten nieuwe technologie in met meerwaarde
 - We werken samen op basis van gemeenschappelijke digitale processen en techniek
 - Met onze burgers
 - We nemen besluiten op basis van (onderbouwd met) ABC-informatie en data

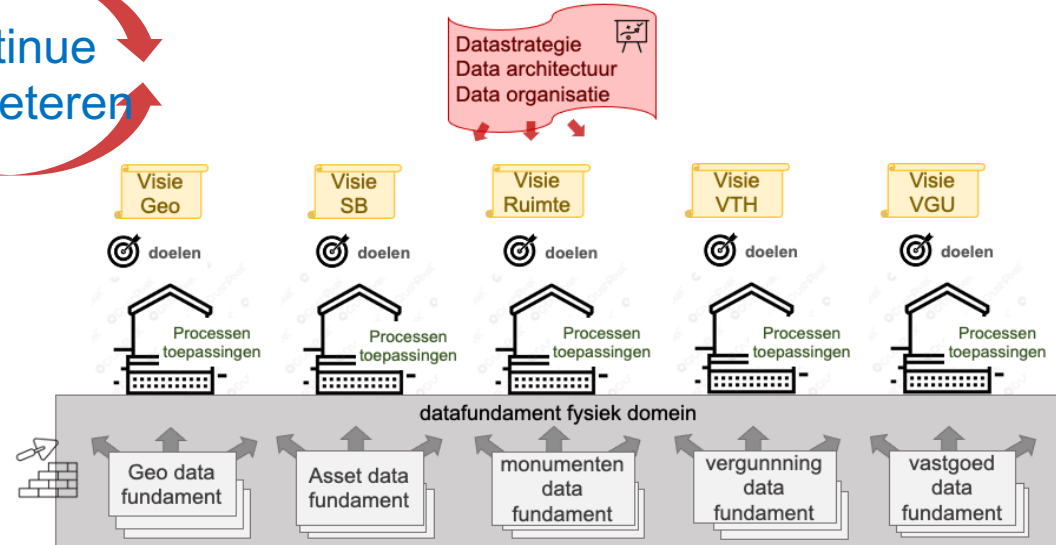
IMPLEMENTATIE: Programma Data- en Informatiemanagement

De stip op de horizon: een datagedreven organisatie op basis van datastrategie

Datastrategie

datafundament fysiek domein

Lessons Learned

- **Cultuur = belangrijker dan Techniek**

- Cultuur door kennis en formatie op orde
- Techniek deel 1: kennismaken met de mogelijkheden van een datafundament
- Cultuur door training, opleiding, communicatie op alle niveau's
- Techniek deel 2: uitwerken van de mogelijkheden en verbreden datafundament
- Cultuur door bewustwording, discussiegroepen, uitwisseling kennis
- Techniek deel 3:

- **Invloed landelijke trajecten:** Dataharmonisatie Objecten Openbare Ruimte (DOOR), VNG rapporten 'het kraakt en het piept in het fysieke domein', Hoe sterk zijn onze schouders:

- Er is bewustwording op datagedreven werken
- Er komen steeds meer oplossingen op de markt
- IMBOR steeds belangrijker en meer geaccepteerd
- Samenwerking: krachtenbundeling, samen krijgen we meer voor elkaar!
- Kennisuitwisseling: via DOOR en andere programma's en platforms.

Heeft tijd
nodig

Neem
initiatief

Lessons Learned

- **Datastrategie is (niet) simpel**
 - Maak datastrategie simpel uitlegbaar
 - Begin klein en pas toe
 - Sluit aan op het beleid (Visie, missie, strategie)
- **Communicatie:**
 - Betrek hele fysieke domein binnen organisatie: slagkracht en prioriteit
 - Maak datastrategie leuk: iedereen kan en mag meedenken
 - Beleg verantwoordelijkheid

Maak het
simpel

Borging
levert
inzicht

Onderneem actie op basis van datastrategie

En nu?

- ➔ Pas datastrategie toe bij het invoeren van datagedreven werken
- ➔ Implementeer een datafundament: geeft (eerste) inzicht en antwoorden
- ➔ Werk samen
- ➔ Sluit je aan en haal kennis op bij DOOR

Succes met het invoeren!

